

Åryd

Åryd (1400-talet Arydh) lär ha fått sitt namn av ån som flyter genom byn och att man där har röjt plats (rödjat).

Ryd betyd rödja – röjd plats, den röjda platsen vid ån.

Vid hemmanet Halahult finns en runsten och där kan man läsa Gudorm Njast B.L.M. som förmodligen berättar att Gudorm Njasts broder låtit märka eller rista stenen. Skriften är tydlig och står i en halvcirkel. Ovanför skriften är ett stort hål. Under runorna finns urholkning i form av en halvmåne. (Nils Sjöborg 1792- Stenen finns också avbildad i boken ”runstenar i Blekinge” Gösta Thorngren 1942 och Blekingeboken 1942). Runstenen är troligen en del av en gammal kultplats. Där finns förutom runstenen en krets av andra stenar med märken som liknar fotsulor och andra tecken. I Åryd finns också enmansgravar från järnåldern.

Det är nästan omöjligt att veta vem den i runorna nämnde Gudorm var. Det har onekligen funnits flera furstar med detta namn i norden. Den danske historikern Saxo Grammaticus (omkr 1180 – S död i början av 1200-talet) berättar om en kung Gram som hade en son Guthorm. Guthorms guvenör var Brache som flydde till Sverige med Guthorm och hans broder. Bröderna överlämnades till två resar för att uppfostras. Legenderna berättar att Bräkne Härad fått sitt namn efter Brache.

1951 fanns här 1550 invånare (1979 1098 invånare). Järnvägsstationer var Åryds Hållplats och Märserums station. Industrier var kvarnen, stenhuggerier och träförädlingsindustrier och senare en betongfabrik.

Den gamla kyrkan var helgad åt sankta Ursula Ny kyrka 1870-1873 (se särskild historik i arkivförteckningen serien Kyrkor/präster)

N Sjöborg 1792

I socknen finns 21 2/3 hemman – 2 hemman ett är säteri – Eriksberg.

Gården har förut hetat Mara (fortfarande finns Maraviken) men har för inte länge sedan bytt namn.

Gården är ganska väl belägen vid havet och omges av berg och skogar.

Huvudbyggnaden är två våningar men flygelbyggnaderna är endast en våning höga allt av trä. Uthusen äro av tegel. En stor trädgård nyligen anlagd. Gården har tillräckligt med skog, 30 tunnors utsäde, 300 lass hö, ett tegelbruk med två ugnar, fiske både i havet och två insjöar, gott bete, en såg och en mjölkvarn vilka höst och vår drives från en insjö, 10 torpare och 8 fiskare, Gården håller två båtsmän, Bokö, Joggesö, Draksö, Högaholm och Horsö hör alla till gården.

Nuvarande ägare är Generalguvenören, Akademikanslern, kommandören av kungl Maj:ts orden och riddaren av Wasa orden Erik Ruuth (Eriksberg).

Eriksbergs skola byggdes 1882 och såldes 1942 till Eriksberg ägare Bengt Berg.

Ägare till Mahra, senare Eriksberg

Jonas Håkansson ägare till de fyra gårdarna på Mahra gift med Kerstin Johansdotter , dotter till borgmästare Michelson i Bodekull. Död 1668.

1676 Johan Flint. Ryttmästare. För tapperhet i fält erhöll Flint frälsemannafrihet på Mahra gård (1676) och utnämndes till överstelöjtnant. Död 1689.

1684 Carl Gyllenpistol friherre och generalmajor född 1641 25 mars. Död 22 feb 1695.

1688 Henning Olsen Anckargrip amiralitetsmajor född 1635 död 1691.

1693 Anders Wästfeldt justitiarie vid amiralietet i Karlskrona född 1652 död 1705.

1725 Erik Wästfeldt löjtnant vid Vestgöta kavalleri. Karolin- fånge i Ukraina, Åter i Mahra 1722. Död 1751.

Gustaf Wästfeldt död 1752.

1754 Nils Wästfeldt sålde gården 1756.

Jonas Wählin född 1699 död 1777.

1775 Eric Ruuth finansminister, generalguvenör född 1746 död 1820.

Varvsintressenterna i Karlshamn arrenderat av Jacob Möller från 1807 och tio år .

Elias Reinhold Berg assesor och kronobefallningsman född 1768 död 1826.

Karl Tage Mörner greve född 1794 död 1851.

John Peter Johnsson 1851-1858

Sven Haraldsson köp på exekutiv auktion 1859.

Henrik Sven Moberg grosshandlare köp 1862.

Johan Magnus Fahlström gästgivare i Trensåm född 1829 död 1882.

1883 Emelie Fahlström enkan senare gift med Edvard Jeppson.

1892 Edvard Jeppson död 1938.

Bengt Berg naturfotograf och författare död 1967.

Under 2003 utkommer en bok om Eriksberg och livet på gården.

Den kommer att säljas på gården.

Övriga hemman: 1792

Bjärnö ¼ hemman ekskog.

Borvidsmåla ¼ hemman har sågkvarn mycken furuskog.

Bökemåla 19/24 hemman nr 2 mycken furuskog.

Djurstorp 1 7/8 hemman nr 3.

Edstorp 1 hemman.

Guemåla 3/8 hemman ligger vid stranden.

Gundlatorp 1 ¼ hemman.

Gunnarstorp ¾ hemman har en kvarn.

Guön 1 7/24 hemman nr 2 ligger vid havsstranden.

Halahult 1 hemman har såg och mjölkvarn.

Havakull ½ hemman.

Hjärtsjömåla ¼ hemman mycken furuskog.

Hätteboda 3/8 hemman mycken skog har en skattelagd kvarn.

Högahult ½ hemman har sågkvarn mycken furuskog.

Köpegård 1/3 hemman vid stranden.

Märserum 1 /78 hemman nr 5 mycken skog.

Rörvik 17” hemman har mycket skog.

Skepparslätt $\frac{1}{3}$ hemman.

Svarvaremåla $\frac{1}{4}$ hemman mycken furuskog.

Tjurajorden är en utjord och en skattelagd kvarn.

Tjärö $\frac{1}{6}$ hemman ekskog.

Tockarp $\frac{7}{8}$ hemman nr 2 mycken skog.

Tyskamöllan har en mjölkvarn mycken furuskog.

Törneryd 3 $\frac{13}{24}$ hemman nr 6.

Åryd 1 hemman har en mjölkvarn.

Öjasjömåla $\frac{1}{3}$ hemman har sågkvarn mycken furuskog.